

Vergaderjaar 2010–2011

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 302

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2010

Tijdens het overleg met u op 1 december over de VTE Raad heb ik toegezegd u het antwoord van commissaris Oettinger te sturen over het onderwerp productiegas in relatie tot voorrang voor duurzaam. De aanleiding voor deze discussie is het risico op het zogenaamde noodgedwongen affakkelen van productiegas. Dat kan het geval zijn indien bepaalde procesindustrieën dit productiegas niet meer om kunnen zetten in elektriciteit omdat een overschot daarvan mogelijk niet meer op elk gewenst moment kan worden ingevoerd op het openbare net. Een dergelijke situatie zou kunnen optreden bij schaarste aan transportcapaciteit. In de meeste gevallen wordt met deze restgassen zowel warmte (stoom) als elektriciteit opgewekt binnen de procesindustrie zelf. Vaak is een efficiënte warmte-kracht-installatie geplaatst en in deze gevallen krijgt de elektriciteit reeds voorrang. In het algemeen kunnen de restgassen ook verstoekt worden in stoomketels, hierdoor bestaat een alternatief voor affakkelen. Als de buffers echter gebruikt zijn, of het bedrijf kan de energie niet kwijt (noch door eigen gebruik, noch door teruglevering aan het net), dan rest alleen het affakkelen van gas.

Eerder in de behandeling van het wetsvoorstel wijziging Gaswet en Elektriciteitswet 1998 (TK 2009–2010, 31 904) heb ik vastgesteld dat elektriciteit uit productiegas niet voldoet aan de definitie van duurzaam. De juridische mogelijkheden om op grond van de EU-richtlijnen restgassen gelijk te stellen aan hernieuwbare bronnen zijn er niet. Dat betekent dat deze elektriciteit geen voorrang op het net krijgt in situaties van transportschaarste. Ik heb toen tevens aangegeven dat ook ik affakelen op zich een ongewenst fenomeen vindt. Wat mij betreft zijn er meerdere manieren om het risico op affakelen te verminderen. Het systeem van voorrang voor duurzaam hoort daar echter zeker niet bij. Dat is primair gericht op het wegnemen van belemmeringen voor duurzaam geproduceerde elektriciteit. Dat systeem mag niet worden vermengd met de (markt)instrumenten die er zijn voor het reduceren van CO₂-uitstoot.

Om te toetsen hoe de Europese Commissie tegen deze materie aankijkt, heb ik op verzoek van de heer Jansen (SP) commissaris Oettinger gevraagd om een reactie op de positie van rest- en productiegas in relatie tot CO₂-emissie.

De Commissie stelt in haar (bijgaande) antwoord dat reductie van CO₂-emissie één van de doelstellingen van Richtlijn 2009/28/EC is, maar niet de enige¹. De Richtlijn bevat ook andere doelen zoals leveringszekerheid en innovatie.

Een bepaald effect op CO₂-uitstoot is derhalve wat de Commissie betreft geen eigenstandig argument met betrekking tot de positie van productiegas. Dit moet in breder kader worden bekeken.

Er is een aantal redenen waarom ik het zeer voorbarig vind om op voorhand in dit kader al uitzonderingen te creëren of specifieke maatregelen te nemen.

Ten eerste bevestigt de Commissie het uitgangspunt dat al verankerd is in Nederlandse regelgeving: de netbeheerder moet voorzien in voldoende transportcapaciteit. Situaties van schaarste moeten dus zoveel mogelijk voorkomen worden. De vraag is dus of zich in de regio waar zich bijvoorbeeld Tata Steel bevindt, überhaupt congestie zal gaan voordoen. Ten tweede zijn de effecten van congestiemanagement op momenten dat zich toch schaarste zou voordoen, sterk afhankelijk van het gedrag van marktpartijen. Een producent kan bijvoorbeeld binnen het systeem van congestiemanagement door zijn biedingen beïnvloeden of hij mag doorproduceren of niet. De vraag is derhalve of en in welke mate dit daadwerkelijk leidt tot extra CO₂-uitstoot.

Verder zou het systeem van emissierechten ervoor moeten zorgen dat bedrijven een prikkel hebben om de uitstoot te beperken. Investeren in voorzieningen die daaraan bijdragen, kan profijt opleveren in het kader van de emissiehandel.

Tenslotte geldt dat een belangrijke eigenschap van (productie)gas is, dat dit kan worden opgeslagen. Ik heb vertrouwen in de innovatieve kracht van het Nederlandse bedrijfsleven om dergelijke eigenschappen optimaal te benutten en tegelijkertijd te profiteren van de kansen die decentrale elektriciteitsopwekking biedt.

De minister Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.